

МІНІСТЕРСТВО ПРОСВІТИ ПМР
ДЕРЖАВНИЙ ОСВІТНІЙ ЗАКЛАД
ДОДАТКОВОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
«ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ І ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ»
Кафедра загальноосвітніх дисциплін
і додаткової освіти

Граненко Олена Валеріївна
«ПЕРЛИНИ ДУХОВНОСТІ У ЗБІРЦІ «КОЛЬОРИ ЖИТТЯ»
ГАЛИНИ ВАСЮТИНСЬКОЇ»

Тирасполь-Дністровськ, 2021 рік

Передмова

У становленні особистості школяра, відродженні духовності визначну роль відіграє література рідного краю. Її вивчення сприяє осмисленню історії рідного краю, його духовного життя, національних традицій, патріотизму, є могутнім виховним засобом, що стимулює самовдосконалення і саморозвиток особистості учнів, для яких приклад вихідця з рідного краю слугує дієвою моральною школою.

Посібник «Перлини духовності у збірці «Кольори життя» Галини Васютинської» складено з метою ознайомлення учнів середньої школи з особливостями збірки «Кольори життя» придністровської поетеси Галини Васютинської.

Твори збірки сприятимуть духовному збагаченню особистості, долученню до загальнолюдських цінностей, які допоможуть учням духовно розвиватися та стати висококультурною людиною.

Даний посібник можна використовувати на уроках української літератури під час вивчення життєвого і творчого шляху письменників рідного краю, на заняттях факультативів.

Літературознавчий словничок

Біографія – це розповідь про життєвий шлях людини, життєпис (може бути науковим, художнім) [9, с.145].

Стиль письменника – це сукупність неповторних і самобутніх рис його індивідуальності: тематичний зміст творів, улюблені жанри, особливості мовлення [4, с.30].

Стопа – це група складів, які закономірно повторюються.

Хорей – це двоскладова стопа з наголосом на першому складі.

Ямб – це двоскладова стопа з наголосом на другому.

Строфа – кілька віршованих рядків, поєднаних за змістом і певним порядком римування.

Моностих – це строфа, що складається з одного рядка.

Дистих – дворядкова строфа.

Тривірш – трирядкова строфа.

Катрен – чотирирядкова строфа.

Асонанс – повторення однакових голосних звуків у рядку чи строфі.

Інверсія – змінений порядок слів у реченні.

Тропи – це слова чи вислови, ужиті в переносному значенні.

Епітет – художнє означення.

Метафора – слово чи словосполучення, що розкриває ознаки одного предмета через перенесення на нього схожих ознак іншого. Існують різновиди: алегорія та персоніфікація.

Персоніфікація – один із видів метафори, коли автор неживим речам надає ознаки живих істот.

Метонімія – один із тропів, який означає перейменування, перенесення назви одного явища на інше, що перебуває з ним у тісному зв'язку.

Синекдоха – вид метонімії. Художній вислів, заснований на заміні цілого предмета назвою його частини або множини однією [1, с.8].

Гіпербола – це різке перебільшення зображуваного явища, дії.

Літота – різке зменшення зображуваного явища, дії.

Оповідання – невеликий за обсягом розповідний художній твір, сюжетна дія якого обмежується переважно одним чи кількома епізодами з життя головного героя.

Етюд – це невеликий літературний твір, присвячений якому-небудь окремому питанню. Етюд Галини Миколаївни – це пейзажна замальовка.

Вплив сімейного виховання на становлення особистості письменниці

*Знати свій берег – Берег Дитинства,
любити його, не вивітрювати
з пам'яті, пронести його через усе
життя, невисипує тягтися до нього,
жити ним – що є святіше і дорожче?!*

В. Скуратівський [10, с. 40]

Галина Миколаївна Васютинська			
Народження	14 квітня 1941 року у м. Вознесенськ Миколаївської області України. У воєнні та післявоєнні роки переїжджали із села в село, з часом оселилися в селі Париж Тарутинського району Одеської області;		
Навчання	10 класів Паризької середньої школи, Республіканське художнє училище ім. Рєпіна м. Кишинів;		
Робота	художник-ілюстратор Академії наук м. Кишинів, викладач художньої школи м. Кам'янка, коректор районної газети «Слободзейские вести», а також член літоб'єднання при газеті, член Спілки письменників ПМР;		
Літературна творчість	збірка російською мовою «Листопад» (2011 р.), перша збірка українською мовою «Чиста криниця» (2010 р.), друга збірка українською мовою «Кольори життя» (2021 р.)		
Художня творчість	виставки художніх робіт у м. Тирасполь: у бібліотеці 2016 р., у шпиталі 2017 р., збірник картин «Пензлем щедрого серця».		
Тато		Мати	
Микола Миколайович Васютинський – син священника, потомок греків і росіян, раціоналізатор, винахідник різних приборів, робив інкрустовані меблі, шив модельне взуття, вигадував музичні твори, грав на струнних інструментах, чудово малював. Мав розумну голову та золоті руки, нахил до всього прекрасного.		Ганна Матвіївна Ринкевич – працювала з юності у лікарні сестрою милосердя, крім уколів, пацієнтам допомагала порадою та добрим словом.	
дідусь	бабуся	дідусь	бабуся
Микола Симонович Васютинський, священник.	Ганна Олександрівна Васютинська, дружина священника.	Матвій Григорович Ринкевич, дворянин, з дитинства любив механізми та море.	Іуліяна Афанасіївна Маслянська, полячка, народила 6 дітей.

Спільні риси родин:

- у родині панували теплі, сердечні стосунки, щирість і щедрість;
- рідні завжди ділилися з односельцями усім, що у них було.

Спогади про дитинство (зі слів Галини Васютинської)

У родині Галини Миколаївни завжди були теплі, душевні стосунки, сповнені довіри одне до одного.

Мати була сувора, привчала до порядку, бо письменниця росла неухажною, «витала у хмарах». Тато ніколи не підвищував голосу на неї. Іноді щось мимохідь радив. Він для Галини Васютинської – незаперечний авторитет, володів тонким художнім смаком. Його малюнки неперевершені, хоча спеціальної освіти не мав – природне обдарування. У неї з дитинства теж був потяг до малювання. Малювала ляльок, будиночки, тварин у книжках (папірців тоді було обмаль). Її сварили. Залишився у пам'яті випадок із «дядькою німцем», котрий подарував олівець-автомат. Під час війни, коли німці затримались у їхньому селі, до них у хатину підселили німецького солдата. Він був тихий, вдень сидів на дворі, грав на губній гармошці та все дивився на неї з усмішкою. Може, згадував своїх дітей?.. Було їй років три, вона його добре пам'ятає. А коли вони вже залишали село, «дядя німець», як вона його називала, подарував чорний автоматичний олівець, неначе дав поштовх до малювання. Він (олівець) і досі з нею.

І батько, і ненька давали слухні поради щодо малювання. Тато ніколи не хвалив, не нав'язував своєї думки, тільки пропонував щось змінити.

Навчаючись у 10 класі, Галина показала малюнок Д'Артаньяна (за уявою) татові і була дуже здивована батьківською оцінкою: «Чудово!». Це її надихнуло, і вона стала більш вимогливою до себе.

У родині всі любили природу. Але мама була слабенькою, хворобливою, тому мандрували околицями села вони вдвох із татом. Це були святкові незабутні години для неї. Він знав не тільки назви всіх квіточок, трав, дерев, а також їхнє використання для лікування багатьох хвороб.

Із відкритою душею допомагав знайомим, майстрував. Мав золоті руки та серце! Татові був властивий артистизм і тонке почуття гумору. Іноді розповідав про роки навчання, про кумедні випадки. Вона реготала до виснаження.

Ще тато мав абсолютний слух, грав на струнних музичних інструментах, організував з дітьми невеликий ансамбль. Вони, приходячи зі школи додому, брали гітари, балалайки і – до нас. Їхні мами дивувалися: «Миколайовичу, чи Ваша хата медом намазана, що наші хлопці так поспішають до Вас?» Тато любив молодь, і вони до нього тягнулись, як до старшого, доброго друга, котрий завжди допоможе. Зараз її однокласники вже літні, досвідчені люди, але з яким теплом згадують те спілкування, концерти, котрі іноді влаштовували у парках, командну роботу над завданнями з математики, геометрії, коли із шматочків скла клеїли наочні посібники для школи. Тато терпеливо допомагав учням, вчив паяти, креслити складні схеми.

Батьки, особливо тато, мали великий вплив на розвиток особистості Галини Миколаївни, «виховували любов до природи, до людей, доброту, щирість, своїм прикладом, життям сприяли розвитку духовності та культури, всебічно розвивали» [5, с.27]. Письменниця з дитинства засвоїла батьківські моральні норми і цінності та зрозуміла, що доброта завжди проростає в доброму серці.

Життєве кредо поетеси: намагатися всім допомогти, підтримати, навіть, коли самій погано.

Роздуми про лірику та прозу Галини Васютинської

*Поспішайте творити добро на землі,
Щиру шану знаходить людська доброта.*
М. Сингаївський [7, с.34]

Протягом життя нам постійно доводиться вирішувати, які саме моральні пріоритети обрати в певній ситуації: сказати правду чи збрехати, поділитися останнім чи проявити жадібність, захистити когось у критичній ситуації чи мовчки відійти вбік. І одразу згадуємо, що батьки, рідні, вчителі часто радили орієнтуватися на ідеали добра, мовляв, тільки в такому випадку вдасться вийти на правильний шлях. Саме такий шлях Добра обрала ще з дитинства Галина Миколаївна Васютинська та йде по ньому і в особистому житті, і у творчості.

Письменниця сподівається, що і ми, сучасна молодь, оберемо саме такий шлях, тому дає мудру пораду :

*...І дай Бог побільше доброти
Для людей, що будеш зустрічати...
«Твій шлях» [2]*

Неможливо сьогодні уявити придністровську літературу без творчого доробку Галини Миколаївни. Її творчий геній надихає її малювати картини і писати літературні твори, як поетичні, так і прозаїчні.

«Чиста криниця» – перша збірка віршів, написана українською мовою у Придністров'ї. Ця світла людина веде в ньому бесіду з дітьми, пробуджуючи високі почуття та потяг до добрих справ.

Спробуємо увійти у філософський світ другої збірки, написаної українською мовою – «Кольори життя». Сама назва збірки говорить нам про те, що життя буває різним: прекрасним, коли ми любимо людей, уміємо віддавати свої сили, своє душевне тепло людям, коли ми творимо добро та проявляємо милосердя, а наша праця, безкорислива заради дружби, забезпечує нам душевний спокій. На жаль, бувають негативні моменти – і тоді наше життя повинне стати боротьбою за високі ідеали, за утвердження в собі людини. Ось тоді й відчуєш душевну гармонію та щастя. Тематика ліричних творів збірки різноманітна, як саме життя.

Тематика лірики збірки «Кольори життя»

У чому секрет поезії Галини Миколаївни? Можливо, ось у чому: усі її твори об'єднує те, що кожне слово в них про доброту, людяність, щирість, патріотизм, любов до природи та всіх людей.

На думку поетеси, людина залишається Людиною, коли вона здатна чинити добро. Галина Миколаївна спонукає нас **творити добро**:

*...А якщо ти людям легко
Звик допомагати,
Задоволення і радість
Зможеш отримати.
«Нащадкам» [2]*

У творах письменниці намагається донести нам християнську заповідь «**Люби ближнього свого, як самого себе**»:

*Маленький сирітка сидить...
...Та зжальтесь люди над ним, й небеса...
...Потроху серденько відтає.
«Сирітка» [2]*

Галина Васютинська у своїх творах показує красу та цінність для кожної людини такого почуття як **любов до Батьківщини**:

*...Розцвітай, мирний, сонячний край...
«Зачарований край» [2]*

*Край Придністровський, душа моя лине
До твоїх скель, до гаїв і ланів...
«Придністров'я моє» [2]*

Не могла письменниці не згадати у своїх віршах **про війну**, адже народилась у ті роки, і воєнне дитинство назавжди збереглося в душі:

*Діти воєнного часу... Багато
Лиха гіркого вам доля дала...
...Нині в літах ви – дитинство військоове,
Цупко лиш пам'ять застигла в серцях...
«Діти війни» [2]*

Тема війни й миру завжди була важливою для кожної людини, і тому ми повинні пам'ятати наслідки війн, героїв, які дарували нам мирне життя:

*Наш невмирущий полк – єдина доля...
...Крокуєте в колоні поруч з нами,
Ми – разом, ми завжди – одна сім'я...
...Рідненькі, ви постійно в пам'ятанні,
І не затьмаряться у небесах сліди.
«Невмирущий полк» [2]*

Картини природи, які малює Галина Миколаївна у своїх віршах та картинах, вражають. Природа ніби оживає та живе своїм життям, відчуває, радіє, сміється і плаче:

*Долонями теплими Сонце торкає
Поверхню Землі, що збудилась від сну,
І пролісок ніжний крізь сніг проростає,
Він радо вітає красуню-Весну...
«Промені весни» [2]*

*...Дбайливо Зимонька прийдешня
У ковдру обгорнула світ...
...Хрумтять льодинки, мов цукерки,
Морозним «щастям на зубах»...
«Зимонька навідалась» [2]*

Якщо уважно прислухатися, то можна почути, що природа веде з нами таємничу розмову [10, с.27]. Не всі чують цей голос, не всі розуміють цю мову. Вона підкорюється лише тим, у кого серце чисте й щире, здатне сприймати красу:

*...Рішуче літо виступає,
Палає сонячним теплом,
Зелені віти розпускає.
Веселка грає над селом...
«Пори року» [2]*

У цій збірці з'явився вірш про **кохання** – одне з найпрекрасніших почуттів, що освітлює людську душу, спрямовує її вчинки на добро. Кохання – це краса, справжнє життя людської душі:

*...Сонце палить і мороз лютує –
Їм удвох і в заметіль тепліше.
«Двоє» [2]*

Галина Миколаївна високо цінує кохання, ідеалом якого є однолюбство, відданість, щирість, чистота стосунків. Вона звертає нашу увагу на те, що саме таке кохання, як сонце, осяює людське життя.

Постаті великого Кобзаря, Михайла Коцюбинського та Лесі Українки надихали і надихають не лише письменників – їм присвячували свої твори відомі композитори (М. Лисенко), художники (І. Рєпін). Галина Васютинська також захоплюється неперевершеною творчістю цих митців, тому присвятила їм вірші, аби молодь знала і цінувала літературний скарб цих творців:

*...А вірші вже піснями стали
Зі збірника, де – радість, сум.
Вважають, що їх люди склали –
Завдаток для високих дум.
«Леся Українка» [2]*

*...Чисті душа його, думи, слова, –
Вічно Тарас з нами буде.
«Т.Г. Шевченко» [2]*

*...Мету високу, чисту він плекав,
Заради неї він зазнав знущання.
Був Котляревський – і безсмертним став.
Культури він всесвітньої надбання.
«Івану Петровичу Котляревському» [2]*

Роздуми про життя – це вибір певної лінії поведінки, вибір життєвих принципів, визначення особистої системи цінностей [5, с.34]. Галина Миколаївна наголошує на тому головному, що робить людину Людиною у високому розумінні цього слова:

*Довгий шлях під назвою «життя»...
Змалку ти його розпочинаєш...
«Твій шлях» [2]*

*...А якщо ти людям легко
Звик допомагати,
Задоволення і радість
Зможеш отримати.
«Нащадкам» [2]*

Проза Галини Миколаївни

Поетеса написала багато віршів для дітей молодшого віку у збірці **«Чиста криниця»**, а у збірці **«Кольори життя»** вірші написані для дітей середнього та старшого віку. Тут вперше з'явилася проза. Це не просто оповідання й етюди – це роздуми про зв'язок людини із природою. Головне місце займають картини природи.

У цій збірці ми знайомимося з оповіданням «Їжачок» та трьома етюдами: «Щедра водичка», «Дністровський лиман», «Сільський етюд».

Разом з авторкою ми чуємо як «...щось зашаруділо в кущах і на доріжку викотився їжачок...», як їжачкові «до вподоби добрий дотик людської руки...» в автобіографічному оповіданні **«Їжачок»** [2].

Милуємося красою лиману «...Крізь прозору, ледь жовтувату воду можна роздивитись на дні зубчасті листочки водяного горіха...» в етюді **«Дністровський лиман»** [2].

Відчуваємо духмяну скошену траву «...терпка, медова, неповторна, з безліччю відтінків...» в **«Сільському етюді»** [2].

Немає на світі слів, якими можна було б описати як «...ромашки посміхалися і розправляли свої сніжно-білі пелюстки, блакитні дзвоники коливали голівками і віддзвонювали ніжну мелодію...» в етюді **«Щедра водичка»** [2].

Висновки:

Ознайомлюючись із шедеврами світового мистецтва, ми часом забуваємо про тих, хто поруч. Ми живемо у Придністровській Молдавській Республіці з цікавою історією і різноманітним мистецьким життям. Тому ми маємо торкнутися срібних струн прекрасної поезії та прози нашої землячки Галини Миколаївни Васютинської, знати і пишатися її літературним доробком. Саме її творчість навчає нас:

- виявляючи людяність, турботу про інших від усього серця, ми робимо добре і людям, і собі;
- немає для нас питання важливішого, ніж збереження миру, пам'яті про лиха війни та героїв воєнного часу, а також забезпечення для кожної людини права на життя, можливість щасливо жити й працювати в рідному краю;
- відчувати усю ту любов, що живе у серці поетеси – любов до природи, до рідного краю. І неможливо залишитися байдужим до цієї краси, що завжди поруч з нами;
- інтимна лірика створює мальовничу картину життя двох, гаму почуттів. Кохання, відкриття найпрекрасніших поривань душі робить вірш цікавим, зрозумілим, близьким усім, хто закохувався чи кохає;
- пейзажна лірика та проза письменниці навчають нас багато чого: відчувати і розуміти природу, вболівати за неї, допомагати. Навчають усвідомлювати, що ми – люди, які залежать від природи і водночас є відповідальними за неї. Галина Миколаївна розкрила нам суть однієї загальновідомої істини: людина і природа – одне ціле.

Справді-бо, література рідного краю – міцний фундамент нашої духовності, якщо в ній є такі постаті, як Галина Миколаївна Васютинська, творчість якої виховує в нас високоморальні загальнолюдські цінності.

Художній стиль поетеси

Вірші збірки «Кольори життя» чотирьох тематичних напрямків.

Порівняльна таблиця

	збірка «Чиста криниця»	збірка «Кольори життя»
Громадська	22,5 %	31,7 %
Філософська	16,2 %	31,7 %
Пейзажна	61,3 %	34 %
Інтимна		2,4 %

Образи віршів «Кольори життя» на перший погляд прості, але філософського змісту, зрозумілі та цінні всім, хто доторкнувся до незабутньої лірики поетеси.

Авторське ставлення до зображуваного передають почуття-кольори

Галина Васютинська – особистість незвичайно широкого й багатогранного обдарування.

Художнім феноменом поезії Галини Миколаївни є синтез живописних і словесних виражальних засобів. Як відомо, авторка є також талановитим художником, тож поєднання різних мистецтв у її поезії цілком зрозуміле. Поетичне сприйняття світу формується в неї через слово, колір і звук – це живопис, який звучить.

Важливою рисою в художньому світі авторки є **семантика кольору**.

Збірка має філософську назву, тому і «кольори» в ній не звичайні, а чуттєві, якими насичене наше життя..

У віршах збірки «Кольори життя» виявлено позитивні світлі «кольори-почуття», яких набагато більше, але є й «негативні». Саме таке різнобарв'я робить наше життя чудовим і незабутнім. Вони використані і у прямому, і в переносному значенні.

Позитивні почуття-кольори

...Повесні розцвітають гаї,

Білим полум'ям віти палають...

...Наші мешканці – в праці, в труді,

І собі світлу долю схвалили... (щастя)

«Зачарований край» [2]

*І пролісок ніжний крізь сніг проростає,
Він радо вітає красуню-Весну...
... Частіше в гаю чути співи пташині,
Їх радісно з півдня птахи принесли... (радість)
«Промені весни» [2]*

*...Радіє дітвора тутешня,
Лунає вслід за нею сміх...
...Радіє, носить, вухастий,
Для зимки серце розчахнув... (задоволення)
«Зимонька навідалась» [2]*

*...Світом наповнений, –
Дійсна перлина,
Втілена в теплий
Душевний мотив... (душевність)
«Придністров'я моє» [2]*

*...Щоб верба щастя нам дала, –
По стинах жваво погуляла,
Та світлу долю дарувала... (щастя)
«Вербна неділя» [2]*

*...Ранок в наше вікно заглядає,
Повний добрим теплом і надіями
День новий трудовий обіцяє... (доброта)
«Літній ранок» [2]*

*...Радіють дерева чудові,
Гілок їх чарівні сплетіння... (радість)
«Зимова казка» [2]*

*...Дарує світ знання в цей вік моторний
І радість спілкування нам несе... (радість)
«Наша мова» [2]*

Таким чином, можна сказати, що поезія Галини Васютинської насичена різноманітними позитивними різнобарвними почуттями. Загалом, позитивні почуття мають велику силу у нашому житті. Вони створюють наш настрій. Відкритий погляд і усмішка – це вже настрої. З такою людиною з'являється бажання спілкуватися. Віриш у її доброзичливість. Позитивна людина відчуває себе щасливою, а отже, дарує усім щастя. У неї позитивне ставлення до життя.

Людина цінує життя більше, якщо відчуває не тільки світлі позитивні почуття, а й зустрічається із проблемами, що несуть у собі негатив. Спробуємо знайти в поезії саме ці почуття.

*...На світі пережити довелось.
І війни, й гніт...
«Наша мова» [2]*

*...Не гнівися на своє життя,
Скільки б доля іспитів не слала,
Щоб гірке досади почуття,
У кінці шляху не допікало.*

«Твій шлях» [2]

Висновок: кольори-почуття, якими насичена лірика збірки, різноманітні. Усі вони допомагають нам зрозуміти, що кожна людина повинна вірити у своє радісне, тепле і сонцесяйне майбутнє. Повинна боротися за нього та вболівати за своє щастя. Тоді воно увійде у душу і розмалює життя яскравими фарбами, від чого людина засяє і полетить на крилах щастя.

Перефразовуючи мудрі слова Галини Миколаївни (з її дозволу), з впевненістю можна сказати:

*Життя – це наші думки,
Біль, журба, на щастя сподівання.
Роки в ньому веселі і важкі,
Наших прагнень відгуки, кохання.
В ньому є душі горіння, зліт стрімкий,
Радісної доленьки чекання.*

Види образів у збірці «Кольори життя»

Поетичні образи поетеси пробуджують у нас відчуття прекрасного, залучають до художнього сприймання дійсності.

«Почуття викликаються наочністю, цілісністю, конкретністю та взаємодією художніх образів». Виникнення почуттів та їхня активна роль у процесі сприймання органічно пов'язані із фантазією, уявою, пам'яттю.

Поетеси дана чутлива душа й відкрите серце, які сприймають найнепомітніші рухи живої природи та людських почуттів.

У ліриці Галини Васютинської присутні:

а) Слухові образи:

*Повесні розцвітають гаї,
Білим полум'ям віти палають.
Завели пташки пісні свої,
Над спокійним Дністром пролітають.*
«Рідний край» [2]

*Частіше в гаю чути співи пташині,
Їх радісно з півдня птахи принесли,
І настрій у мешканців гарний від нині.
Вже тягнуться ниткою в небі бусли.*
«Промені весни» [2]

б) Зорові образи:

*...Повесні розцвітають гаї,
Білим полум'ям віти палають...*
«Рідний край» [2]

*...Хліба маленький окрасць в хустині
Мати несе, притамуючи крик...
...Панасик кошеня на руки взяв.
Воно вчепилось цупко за рукав...*
«Панасик» [2]

...Ми несли матусі квіти польові...
«Згадки дитинства» [2]

в) Образи-запахи:

*...Ще залишить зоряні сніжинки, –
Витончену чарівну красу,
Пахощі духмяної ялинки
І саму її немов росу...*
«Новорічний подарунок» [2]

*...Розцвіли духмяні
квіточки пухкенькі.
Та невдовзі й грона
сік набрати встигли...*
«Цілющі грона» [2]

*...Весна, як наречена біла.
Цвітінням спалахнула вमितь...
...Врожаю зичить повну чашу,
З духмяним хлібом на столі...*

«Пори року» [2]

г) Смакові образи:

*...І смачні, й солодкі, різнокольорові –
Дарували радість ягоди чудові...*

«Цілющі грона» [2]

*...Вже Осінь здалеку мандрує,
Горить багаттям золотим.
Достиглим яблучком частує...*

«Пори року» [2]

д) Дотикові образи:

*...Вгору сяйво своє простирає
І пташини серденько торкається...*

«Літній ранок» [2]

*...Ніжні долоні – як в ляльки, маленькі.
Гладять неквапливо мамине личко...
...Руки у тата великі, робочі,
Руки – до всякої справи охочі.
І виноградну лозу обрізають,
І обережно дитину гойдають...
...Руки бабусі у змориках глибоких,
Всі вузлуваті, – важкі були роки.
Шкіра від праці у них потемніла,
Гладять онука, як теплії крила...*

«Руки» [2]

е) Ключові образи:

...Вітає щиро долю нашу – Матінки-Землі...

«Пори року» [2]

Невмирущий полк...

«Невмирущий полк» [2]

...Діти воєнного часу...

«Діти війни» [2]

...Край Придністровський...

«Придністров'я моє» [2]

...Рідний край, зачарований край...

«Рідний край» [2]

...Хай люди війни зло забудуть...

«Новолуння» [2]

Слова із суфіксацією зменшувально-пестливих відтінків

Для вираження надзвичайної експресії поетеса використовує зменшувально-пестливу лексику. Вона вводить ці слова у вірш дуже майстерно, вони звучать у ньому органічно.

Це слова із суфіксами: **-еньк-, -ечк-, -очк-**

Яскраві зірочки-сніжинки

«Зимонька навідалась» [2]

Зернятко маленке в землю закопали,

Потихеньку з нього паростки зростали.

«Цілющі грона» [2]

Там кошеня, худеньке і маленке –

Невже дорослі кинули бідненьке?

«Панасик» [2]

Руки дитини рожеві, пухкенькі.

Ніжні долоні – як в ляльки, маленкі

«Руки» [2]

Маленький самотній сирітка сидить...

...В колісці сестричку маленку...

...Кричав він і кликав рідненьких, – дарма!...

«Сирітка» [2]

Лоза-вербиченька тендітна,

«Вербна неділя» [2]

І пташини серденько торкається

«Літній ранок» [2]

Висновок: різноманітні образи лірики збірки «Кольори життя» пробуджують у нас прекрасне і вічне, сіють у душах зерна добра, справедливості, істини, застерігають від кроків поспішних і необдуманих. Читаємо рядочки віршів – і віримо у те, що негараздам та труднощам не зупинити весняного буяння нашої культури. Натхненне слово Галини Миколаївни допоможе нам у скрутні часи.

Поетичні тропи

Для більшої художньої виразності мови, емоційності, для яскравішого відтворення обставин і персонажів письменники часто вживають слова або цілі вислови в переносному значенні – тропи.

Прості тропи

Епітети	Порівняння
<p><u>Рідний край, зачарований край...</u> <u>День – ранкова зоря сповіщає.</u> <u>Слободзейський квітучий розмай!..</u> «Рідний край»</p> <p><u>І пролісок ніжний крізь сніг проростає,</u> <u>Він радо вітає красуню-Весну</u> «Промені весни»</p> <p><u>Яскраві зірочки-сніжинки</u> <u>В проміннях Сонця мерехтять</u> «Зимонька навідалась»</p>	<p><u>Хрумтять льодинки, мов цукерки</u> <u>Морозним «щастям» на зубах!</u> «Зимонька навідалась»</p> <p><u>Сіє дрібний дощик, мов крізь сито</u> «Вже осінь»</p> <p><u>Там вчителька з привітними очима.</u> <u>Завжди охайна, світиться теплом,</u> <u>Як сонечко, що за віконним склом</u> «Панасик»</p> <p><u>Зима – як відгуки журби...</u> <u>...Весна, як наречена біла.</u> «Пори року»</p>

Складні тропи

Метафора	Метонімія	Гіпербола	Літота
<p><u>серце потихеньку</u> <u>розцвітає,</u> <u>І пролягає знов ясна</u> <u>дорога.</u> <u>Хмарки з чола,</u> <u>тягар з душі спадає</u> «Життя»</p>	<p><u>А тополя листя</u> <u>сипле радо.</u> <u>Листопадом</u> <u>сонячним жартує</u> «Двоє»</p>	<p><u>Ти прийшов,</u> <u>маленький у</u> <u>великий Світ</u> «Ти прийшов...»</p>	<p><u>Тато справно</u> <u>виплітав мені</u> <u>віночки</u> <u>Серед пахоців</u> <u>солодких</u> <u>весняних,</u> <u>Надівав їх на</u> <u>голівку крихти-</u> <u>дочки</u> «Згадки дитинства»</p>
<p><u>Новий</u> <u>народжується</u> <u>місяць,</u> <u>Серпом тоненьким в</u> <u>небі сяє.</u> <u>Пливе замріяно,</u> <u>повільно</u> «Новолуння»</p>	<p><u>Діточкам,</u> <u>дорослим теплий</u> <u>вогник</u> <u>Поспішить</u> <u>втілити у серця</u> «Новорічний подарунок»</p>	<p><u>Вивчився, став</u> <u>малювати.</u> <u>Щедрий отримав</u> <u>від Бога привіт,</u> <u>Вірші почавши</u> <u>складати.</u> «Т.Г. Шевченко»</p>	

<p>Вид метафори – персоніфікація <u>Радіють дерева</u> чудові «Зимова казка» Вже коли <u>зима</u> <u>відчинить двері</u> «Двоє»</p>	<p><i>І дай Бог побільше доброти Для людей, що будеш зустрічати. Допоможе у житті вона І серця, і двері відчиняти. «Твій шлях»</i></p>	<p><i>Та невдовзі й грона сік набрати встигли, Золотавим сонцем восени достигли. «Цілющі грона»</i></p>	
	<p>Вид метонімії – синекдоха Шевченко, Котляревський, Коцюбинський, і Леся Українка, і Гончар <u>Джерельною</u> <u>водою збагатили</u> <u>Струміння мови</u> «Наша мова»</p>		

Висновок: отже, поетичні тропи у ліриці Галини Миколаївни містять у собі психологічну характеристику зображуваного. Вони характеризують творчу індивідуальність письменниці. Завдяки поетичним тропам у її віршах багато світла, тепла, яскравих барв.

Література

1. Баран Г.В. Літературна студія в школі. – Тернопіль, 2010. – 352 с.
2. Васютинська Г. Кольори життя.
3. Васютинська Г. Пензлем щирого серця. – Слободзея, 2010. – 48 с.
4. Дзюба І. Духовна міра таланту. – К., 1986. – 285 с.
5. Дзюба І. Живе співвідношення між людиною і природою // Дивослово. – 2007. № 1. – 294 с.
6. Коваль А.П., Коптілов В.В. 1000 крилатих виразів української літературної мови. Афоризми. Літературні цитати. Образні вирази. – К., 1964. – 263 с .
7. Кравченко У. Збірник віршів. – Харків, 2004 . – 275 с.
8. Приходько І.Ф. Слово образ. – Харків, 2010. – 355 с.
9. Словник-довідник. Література в термінах і поняттях. – Тернопіль, 2009. – 369 с.
10. Усі крилаті вислови. – Харків, 2008. – 468 с.

**Додаток
Фотодослідження**

1. Родина

**Родина Галини Васютинської
(на світлинах матуся (крайня праворуч), батько(у середині))**

У родинному колі

З рідними 1957 р.

2. Прогулянки з татом

3. Після вручення дипломів. Закінчили Республіканське художнє училище ім. І.Ю. Рєпіна. З однокурсницями і педагогами. 1965 р.

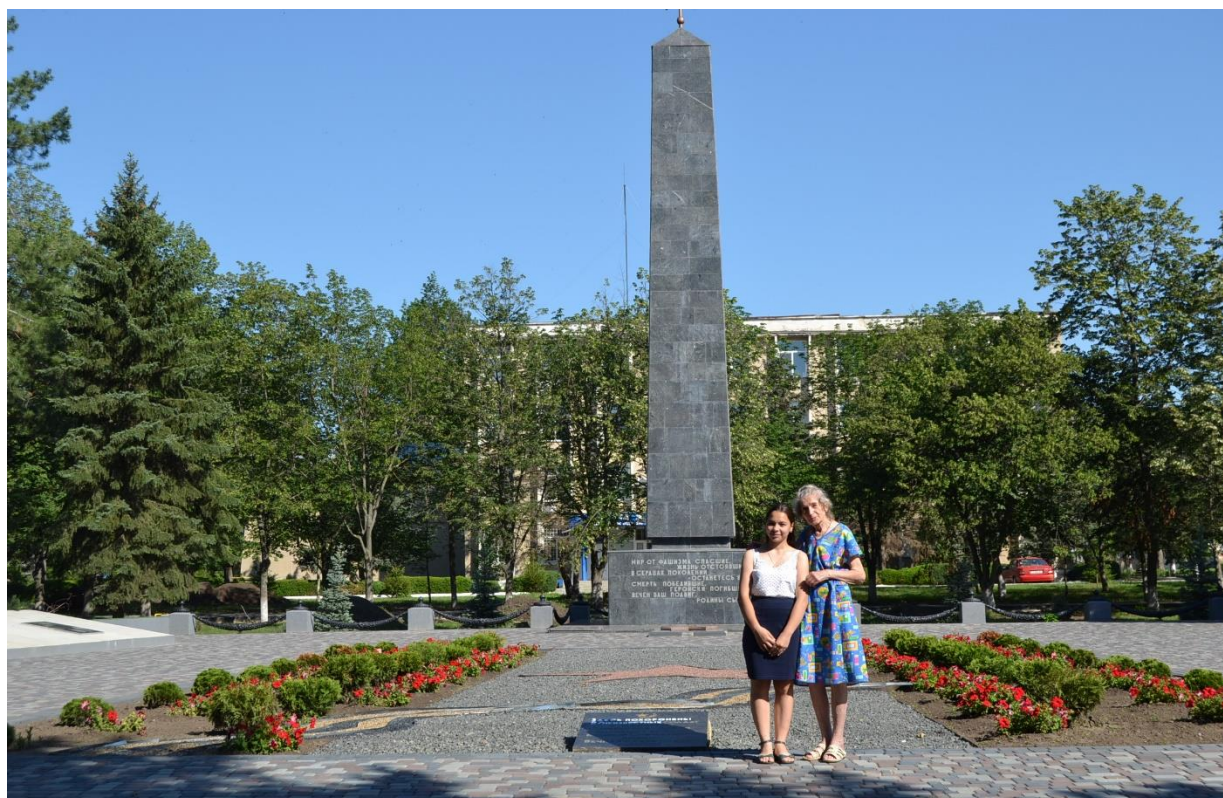
4. Робота. Художник-ілюстратор Академії наук м. Кишинів

5. Художня творчість. Виставка художніх робіт у м. Тирасполь, 2016 р.

6. Незабутні творчі зустрічі та спілкування з Галиною Миколаївною.

Листування з Г.М. Васютинською

© Дніве учениця, дорога Василь Валярівна!
Самий милий, добрий, чуткий учитель!

Камінь і гай

Камінь і гай, ти всіх привітаєш,
Розкривши душі затамовані дар.
Що полюбляє білий розкішний палаєш,
Що камінь проглядаєш "камінь" - мов мар.

А з неба ще промені сонечка яскра,
Ще біжать у вітах твоїх солов'ї.
Спасибі, рідненька камінько-розска,
За щедрість душі, привітань твої.

Сердеченько розтане в оздобленні квітків,
Привожною радістю тихо зринеть.
Чи є ще рослина така в цьому світі,
Щоб нас підіймала з неба блакить?

З великою повагою до Вашої
Величній і такій необхідній праці -
Ганна В.

10.20р.

Наша мова

Згадаймо, друзі, скільки України
На світі перемог довелось.
І вічність, і нігт... Що вільна вона нині,
Хоча до волі доводилося йти.

Як спадкоємці, зберегли основу,
Здобутки різних галузей життя.
А головне - гарівну рідну мову,
І з нею ми крокуєм в майбуттє.

Шевченко, Котляревський, Коцюбинський,
І Леся Українка, і Тарнав
Джерельною водою збагатили
Сорумінь мови, ввели цінний дар.

Манує нам мову неповторну,
Линь нею можна висловити все.
Дарує світ знання в цей вік моторний
І радість спілкування нам все.

Зимово казка

Детската
всичко е
Зима все
всичко капризи
и наредена на всички
Всичко е мила ограда

Детство дърва цугов
Колко си капризи сметна
всичко не всички сивали
Сивали в променен рожка

Капризи как сива капри
Капризи, капризи, капри
всичко всички капри
Всичко капризи, капризи

Лесе Українка

Лесе Українка
 Лесе Українка
 Лесе Українка
 Лесе Українка
 Лесе Українка

УКРАЇНКА
 Українка
 Українка
 Українка
 Українка
 Українка
 Українка
 Українка

Зуба

Смеркно
 каменів
 мачуєний
 бімер, ста
 горює розі-
 каб нуміоку.
 Покував
 розбіланы
 дімизну,
 і з раув -
 оєзтми
 канемкхи.

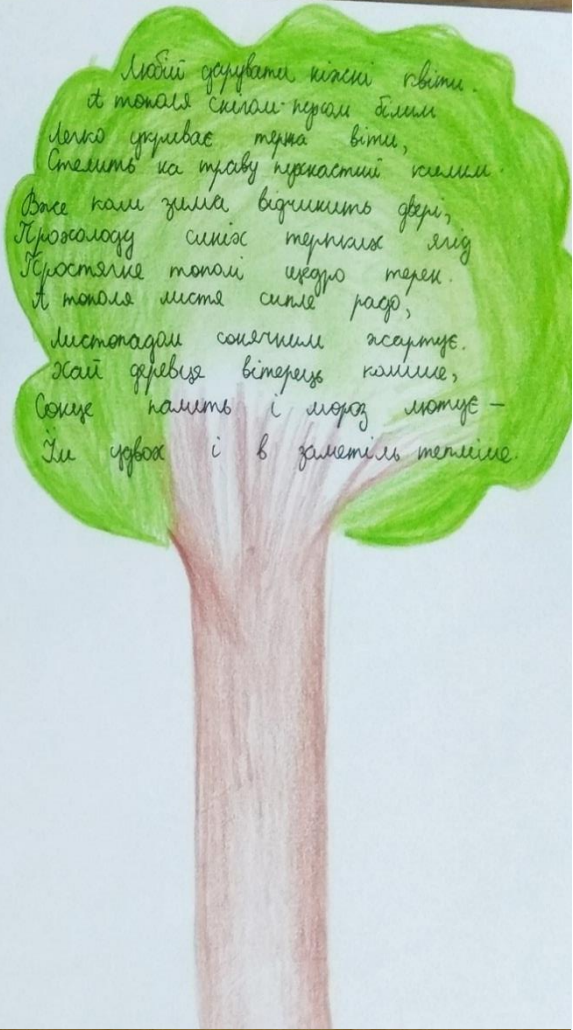
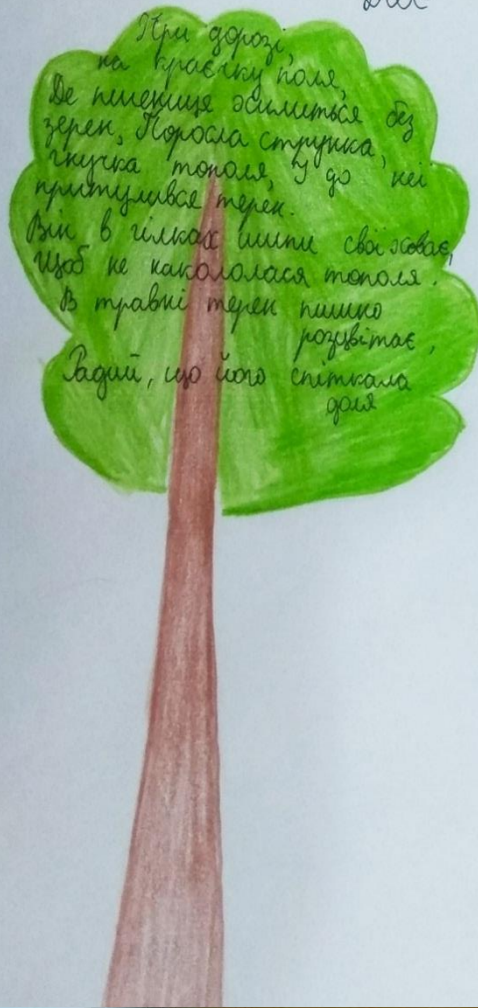
Ста
 кедрю
 медушув-
 се бімер,
 Пантом
 бімер, і -
 зуба, що є
 сими, ме
 каре з бігра -
 примисали біме,
 бімскаври мінс
 олар
 паліскономіи.

і
 грами
 у неї
 смерчаніи,
 фадурсали
 діми, мов
 гарматами.
 Тризо, біне -
 перно, розне-
 каміє.
 і - примисали,
 скарі
 кнасе
 сати.

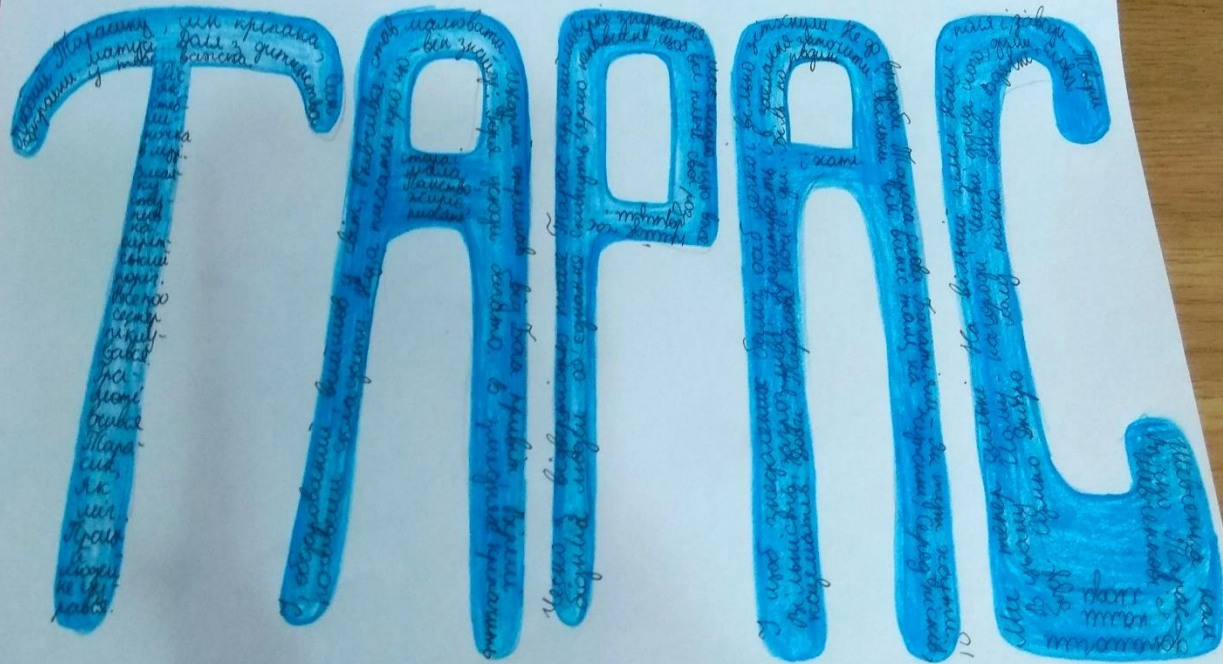
Взру-
 цев
 іміа
 вода
 номоран,
 що тпані-
 лось - мала
 за світ оі.
 Міаль промід-
 дав зумітени
 онан
 Кризо розбілсаны
 оларіи
 мубоіио.

Три-
 коміи
 на
 згодіи
 мисале
 скарі,
 Зперсере
 іх не
 біаноміиоє.
 І грози побітуди
 скаріи білєає,
 миса і кесну
 свінцієт -
 не каніиєає.

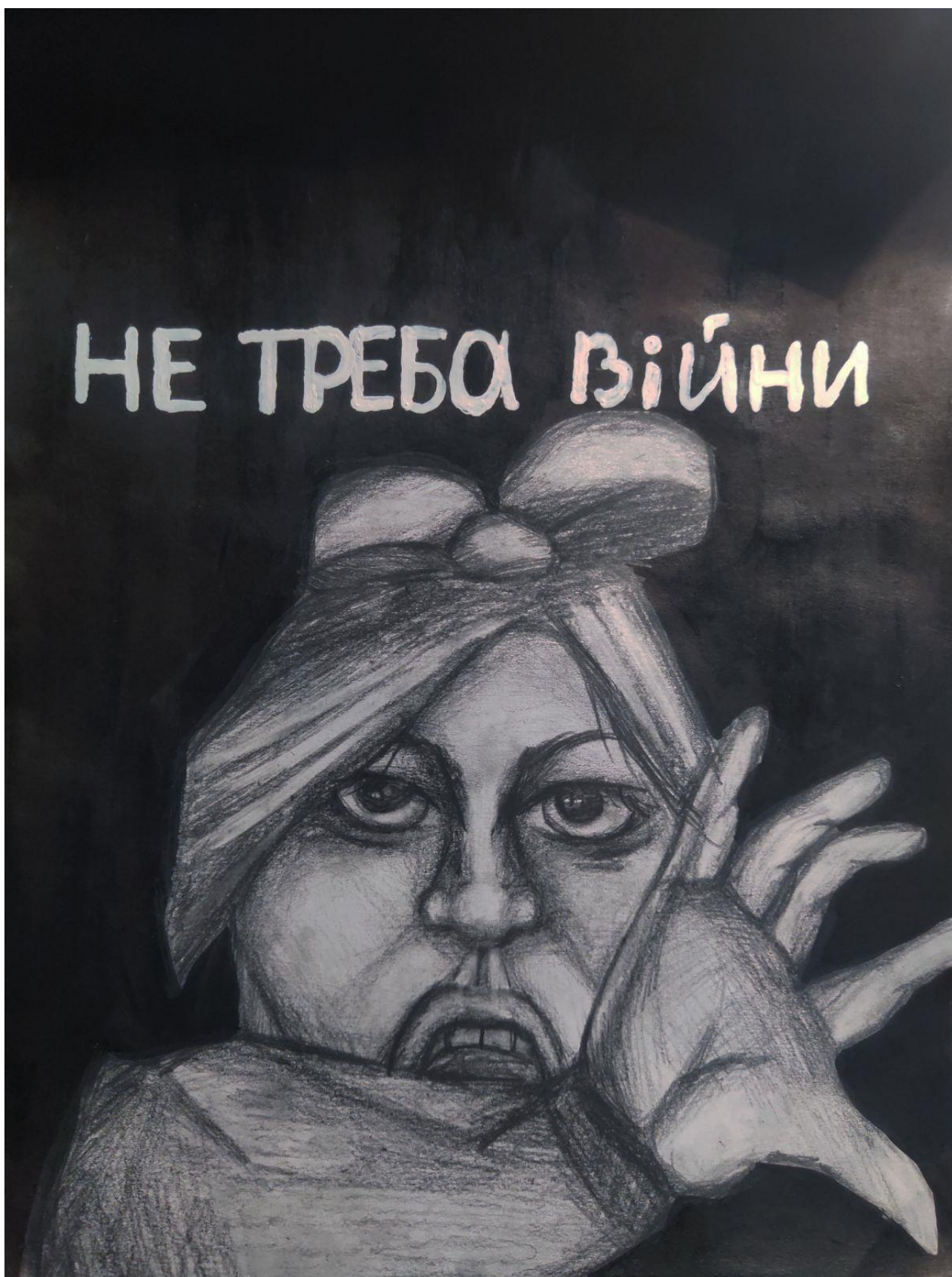
Двоє

П. Т. Уєвренко

Малюнки до поезії «Діти війни»
(збірка «Кольори життя»)

«Рідний край»

«Зимонька навідалась»

«Двоє»

«Калиновий гай»

«Вже осінь»

Зміст

Передмова	2
Літературознавчий словничок	3
Вплив сімейного виховання на становлення особистості письменниці	4
Роздуми про лірику та прозу Галини Васютинської	7
Тематика лірики збірки «Кольори життя»	8
Проза Галини Миколаївни	10
Художній стиль поетеси	11
Види образів у збірці «Кольори життя»	14
Слова із суфіксацією зменшувально-пестливих відтінків	16
Поетичні тропи	17
Література	19
Додаток	20